

Zirfaea crispata (Linné 1758), var. *truncata* nov. var.

door

P. KAAS, 's-Gravenhage.

Op een excursie naar Texel, d.d. 30—XI—1936, trof ik aan de rand van de Slufter een aangespoelde paal aan, welke aan-geboord bleek door *Zirfaea crispata* (L.). De dieren waren ongeveer half volwassen en ik nam er enkele mee voor mijn collectie. Reeds dadelijk viel het mij op, dat de exemplaren op enkele punten afweken van de typische vorm van de soort, reden waarom ik trachtte zooveel mogelijk exemplaren buit te maken. Helaas kon ik met mijn gebrekkige hulpmiddelen slechts een vijftal van de grootste uit het harde hout verwijderen; de overige hadden zich te diep ingeboord.

De vijf bemachtigde exemplaren vertoonen echter alle dezelfde afwijkingen. In de eerste plaats zijn de schelpen veel steviger en zwaarder dan de normale individuën, terwijl de raspachtige sculptuur op de voorzijde veel grover is. Het meest in het oog vallende punt van verschil is echter de vorm. Alle exemplaren, welke ik tot nogtoe van *Zirfaea crispata* (L.) zag, zijn toch aan de achterzijde min of meer in een stompe punt uitgetrokken. De exemplaren van de Slufter zijn echter alle aan de achterzijde kort afgeknot (dus evenals bij *Mya truncata* (L.)).

Merkwaardig is ook de groeve over de buitenzijde, welke van de umbo naar de onderrand loopt. Deze is nl. aan de binnenzijde als een duidelijke sterk verheven knobbelige rib waarneembaar, die aan de onderzijde iets is doorgegroeid en bij sommige exemplaren naar binnen omgebogen, aldus de schelp een grillig aanzien gevend.

Deze opgesomde kenmerken, welke bij alle vijf de exemplaren duidelijk in het oog springen, heb ik nergens in de literatuur omschreven gevonden. Om deze reden stel ik voor bovenomschreven afgekorte vorm de naam *Zirfaea crispata* (L.) var. *truncata* nov. var. voor, waarvan dus de voornaamste kenmerken, in het kort opgesomd, zijn:

- a) De korte, hooge en bijna recht afgeknotte achterzijde.
- b) De groeve van de umbo naar de onderrand, welke aan de binnenzijde als een sterk geprononceerde richel ontwikkeld is, die aan de onderzijde een weinig buiten de schelp uitsteekt en iets naar binnen omkrult.
- c) De grootere, porseleinachtige dikte van de geheele schelp.
- d) De ruwere, raspachtige sculptuur op de voorzijde van het buitenoppervlak.

Tot slot volgt hieronder een afmetingen-tabel. De exemplaren, voorgesteld door de Nos. 1—5 behooren tot de var. *truncata* nov. var. De met de letters a—e aangeduide exemplaren zijn willekeurig door mij uitgekozen losse kleppen, aan het Noordzeestrand bij Scheveningen verzameld, welke ik tot de typische vorm van *Z. crispata* (L.) reken. Met $\frac{L}{H}$ stel ik een verhoudingsgetal voor, dat gevonden wordt door de hoogte van de schelp op de lengte te deelen.

Gemiddeld bedraagt dit voor de var. *truncata* ongeveer 1,4 en voor de typische vorm ongeveer 1,7; cijfers, die dus ook op een duidelijk verschil wijzen.

	L.	H.	$\frac{L}{H}$
1	44	34	1,3
2	42	28	1,5
3	39	26	1,5
4	35	27	1,3
5	32	23	1,4

	L.	H.	$\frac{L}{H}$
a	31	19	1,6
b	85	49	1,7
c	76	44	1,7
d	67	36	1,85
e	71	42	1,7

Summary.

In November 1936 the author found some specimens of *Zirfaea crispata* (L.) washed ashore on the beach of the isle of Texel, which showed a remarkable difference with the typical form of this species. As this form of *Z. crispata* was not found in literature the author describes it in the present article as the variety *truncata* nov., chiefly characterised by the following points: The posterior side is very high and much truncated.

The shells are thicker than specimens of the *forma typica* whereas the groove running from the umbo to the ventral margin is well marked on the inner side.

The sculpture on the anterior side of the outer surface is coarse and distinctly marked.